

ONDER DRUK

27 spannende verhalen van Nederlandse en Vlaamse auteurs

Uitgeverij LetterRijn, Leidschendam

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zo nodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (i) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (ii) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Eerste druk, november 2021

© 2021 LetterRijn

Auteur: Anke van der Kind en 26 anderen

Redactie: Jolka de Jong en Theo van Rijn

Vormgeving: Uitgeverij LetterRijn

Drukwerk: Grafistar B.V., Lichtenvoorde

Uitgeverij: LetterRijn

www.letterrijn.nl

 LetterRijn

isbn: 978-94-931921-8-8

Inhoud

Het Dossier	Anke van der Kind	9
Indrukwekkend	Roland Kalkman	21
Mijn oceaan zo diep	Nathanya van Nijnatten	31
De naakte waarheid	Karin Hazendonk	42
Uit	Anne Segaar	55
De retraite	Heleen van Kuik-Bollen	64
Een masker afdoen	Gerard R. Bras	75
De aangifte	Ramon van Huffelen	86
Kind van de rekening	Alain de Lannoy	98
Vergelding	Margareth Hillebrandt	110
Octavarium	Era Richmen	121
Angie	Marieke Jongejan	132
De prijs voor vrijheid	Anne-Rose Hermer	146
Martelgang	Frans van der Eem	159
Russisch roulette	Melissa Skaye	172
Kansloos	Marjo de Vroed	180
#Hierhoorikthuis	Anne Korevaar	192
Fatale vlucht	Aagema	203
Oerkracht van de onmacht	Daniëlle Stege	215
Sterke mannen	Koen D'haene	226
Uitgeteld	Gert-Jan van den Bemd	239
Houdbaarheidsdatum	Ben Dekkers	251
Een bittere pil	Suzanne van Brakel	263
Steen in de rivier	Gerard van Leijenhorst	274
De lifter	Adri van Beelen	285
Het Damegambiet	Rob Bakker	294
Voor de bijl	Renée Lemaire	311
Dankwoord		324

Het Dossier

Anke van der Kind

Toen ze binnenkwam schoot hij overeind. Hij legde zijn telefoon op het dekbed. Nog steeds was er nauwelijks iets veranderd in de kamer. Ze was bang geweest dat hij haar huis in een puinhoop zou veranderen, maar inmiddels baarde het haar juist zorgen dat hij geen enkel spoor achterliet. Ook geen geurspoor ... geen stank van bezwete sportkleding of aangekoekte borden, geen rare puberlucht. Ze snoof. Niets. Wat deed hij op die lange avonden dat hij hier alleen zat?

Hij rechte zijn rug. Hij leek nooit erg op zijn gemak in haar nabijheid. Ze ging naast hem zitten. Ze maakte de fout zijn haar te strelen. Hij trok zijn hoofd terug.

‘Bedtijd,’ zei ze.

Hij haalde zijn schouders op.

‘Ik zat te denken ...’

‘Huh?’

‘Misschien zou het fijn zijn als je hier een paar foto’s van je moeder had. Of van jullie samen. Ik kan wat lijstjes kopen.’

Hij zweeg.

‘Of denk je dat je daar verdrietig van wordt?’

‘Ik wil hem gewoon vinden,’ zei hij toonloos.

‘Wie?’ zei ze, al wist ze natuurlijk precies wie hij bedoelde.

‘Die man. Die het gedaan heeft.’

Ze keek opzij, ze merkte dat ze hem probeerde te betrappen op tranen, of in elk geval op emoties die ze zouden kunnen delen.

Hij balde zijn vuisten. ‘En dan zorgen dat hij zijn verdiende loon krijgt.’

‘Wat is zijn verdiende loon dan, Ralph? Volgens jou?’

Hij zweeg.

‘Je weet dat het lastig wordt. Hoe meer tijd er verstrijkt, ik bedoel voorbijgaat, hoe moeilijker het wordt. De auto is misschien al verkocht, heeft een ander kenteken, een andere kleur.’

‘Ik ga naar de politie,’ zei hij.

‘Dat is geen goed idee, Ralph.’

‘Waarom niet? Ik wil het dossier zien.’

Ze kon horen dat hij vertrouwd was met dat woord.

‘Ik mág het lezen!’

‘Natuurlijk mag je dat, lieverd. Er staat alleen niet in wat je zoekt. Ze weten alleen maar dat je moeder het nauwelijks gemerkt heeft.’

‘En dat het geen pijn gedaan heeft.’ Hij keek haar smekend aan. ‘Anders had jij het toch ook wel gevoeld?’

Ze knikte. ‘Absoluut. En je moeder en ik waren ook nog eeneiig. Dus daarom weet ik het zeker. Ze heeft er niets van gevoeld.’

Ze loog er steeds makkelijker op los, al kon het laatste best waar zijn.

Ze gaf hem een klopje op zijn knie. ‘In elk geval zal ik er voor je achteraan gaan, goed?’

‘Ik begrijp het niet,’ zei hij. ‘Als je voelt dat je iemand raakt, dan ga je toch kijken?’

‘Misschien heeft hij het niet gemerkt,’ zei ze zwakjes. ‘Of misschien dacht hij dat het een dier was.’

‘Dan moet je óók stoppen,’ zei hij verontwaardigd. ‘Dat is óók zielig.’

Ze dacht aan een bloedend egeltje langs de snelweg en knikte. ‘Daar heb je helemaal gelijk in, Ralph. Dat is ook heel zielig.’

Hij keek trots. Ze moest hem meer complimenten geven.

‘Nu eerst maar eens slapen,’ zei ze. ‘Morgen weer vroeg naar school. Ik wek je wel. Zeven uur, oké?’

* * *

Natuurlijk was het onzin om te denken dat hij het zou vergeten. Dát was waarschijnlijk wat hij ’s avonds deed, alsmaar de film afdraaien van hoe het gegaan zou kunnen zijn. Als de woede het won, wat soms gebeurde, dacht ze dat ze hem misschien gewoon maar moest vertellen dat hij beter af was zonder haar.

‘Heb je het al?’ vroeg hij ’s avonds onder het eten.

‘Wat?’ zei ze, om tijd te winnen.

‘Het dossier, natuurlijk. Van de politie.’

‘Ik heb gebeld,’ loog ze. ‘Ze kunnen die stukken niet zomaar vrijgeven.’

‘Hoezo niet?’

‘Ze moeten dat in het team bespreken. Waarschijnlijk krijg ik maandag antwoord.’

Hij pakte zijn vork en schoof zijn boontjes heen en weer over zijn bord. Hij at slecht.

‘Heb je nog plannen voor het weekend?’ vroeg ze, op die rare, quasi-vrolijke toon die ze zelf haatte. ‘Video-gamen met Thijs?’

Heette dat zo, video-gamen?

Hij haalde zijn schouders op. ‘Ik denk iets met Niels.’

Ze snoof, ze was geen fan van Niels.

Op maandagochtend maakte hij haar om halfzeven wakker. ‘Vandaag, hè! Niet vergeten.’

Ze wreef in haar ogen en kwam half overeind. ‘Wat?’

‘Antwoord. Van de politie. Over het dossier.’

Eindelijk zag ze iets van woede in hem toen ze maandagavond niets voor hem had. Ze ging weer over op haar oude strategie, zei dat ze had gebeld met de politie, maar dat er geen getuigen en geen sporen waren. Het dossier was gesloten. Hij moest nu gaan proberen om ook aan andere dingen te denken, dat zou zijn moeder superfijn vinden, zei ze, als hij aan leuke dingen dacht, maar ze zouden haar natuurlijk niet vergeten, ze konden mooie herinneringen ophalen, ze zouden foto's inlijsten en daar bloemen bij zetten en daarna zouden ze luisteren naar haar lievelingsmuziek en aardbeien eten, omdat zij daar zo van hield.

Hij liep rood aan. ‘Maar je had het beloofd!’

‘Ik heb niets beloofd, Ralph. Ik heb gezegd dat ik mijn best zou doen.’

‘Ik geloof je niet. Je liegt.’

‘Het is er gewoon niet, Ralph. Ik kan het niet tevoorschijn toveren als het niet bestaat.’

‘Toen ik een keer met een paar jongens ... eh ... toen ik een keer met een paar jongens iets ... gejat heb, snoep of zo, toen was er óók een dossier gemaakt. Dat doen ze echt altijd! Bij ons in de klas is een keer een agent geweest en die zei zelf ...’

‘Ralph! Nu stoppen!’ Ze sloeg met haar platte hand op tafel. Er viel een vork op de grond. ‘Het is er niet en het is nu klaar. We gaan het er niet meer over hebben.’

Hij begon te huilen. *Jezus.*

Na twee dagen van stuurs zwijgen begon hij er weer over. Altijd onder het eten. Ze had nooit meer eens rust.

‘Ik ga het toch een keer vragen,’ zei hij. ‘Bij de politie. Ik heb het erover gehad met mijn leraar, je weet wel, Kops. Hij zegt dat het belangrijk is dat ik het dossier mag zien.’

Ze ging naar school. Ze sprak met Kops.

‘Ik zou het fijn vinden als u zich hier niet mee bemoeit,’ zei ze.

Hij droeg een ribfluwelen broek zonder model en een geruit overhemd. Hij had een sikje en een zalvende stem en hij bedoelde het allemaal heel goed. Hij ging achter zijn lessenaar zitten. Hij had voor haar een stoel klaargezet, een lelijke oranje kuipstoel. Ze nam haar tas op schoot, ze wist niet waarom. Misschien om ergens houvast aan te hebben.

‘Die jongen kan niet verder zo,’ zei hij. ‘Grof gezegd komt het erop neer dat zijn moeder vermoord is. En Ralph wil weten door wie.’ Hij wreef over zijn baardje. ‘Als er iets aan informatie is, dan heeft hij het recht om die in te zien. Hij is geen kind meer. Hij wil de waarheid weten.’

‘En die wil ik hem nu juist besparen,’ zei ze. ‘Hij is namelijk wel degelijk een kind. Hoe lang kent u hem helemaal? En u kent onze situatie sowieso niet, dus ik zou het waarden als u niet in het wilde weg afspraken met Ralph maakt waar ik niets van weet.’ Ineens was ze woedend. ‘Bent u gek geworden?’

Hij kantelde zijn hoofd een beetje en tuitte zijn lippen. ‘Ik zie dat het u raakt.’

‘Dat is erg opmerkzaam van u.’

Hij keek haar onthutst aan.

‘U moet goed begrijpen,’ zei hij tenslotte wrevelig, ‘dat u Ralph niet helpt door hem niets te vertellen. Dan verzint hij de rest er zelf bij. Vertel hem in elk geval wat wij weten.’

‘Wij? U weet niets.’

‘En u wel?’

Ze knikte.

‘Dat is nieuw voor mij.’ Hij leunde vertrouwelijk voorover. ‘Is er informatie boven tafel gekomen? Weet u misschien wie de dader is?’

‘Dat weet ik. Dat was ze zelf.’

Hij keek haar langdurig aan. ‘Bedoelt u ...?’

‘Dat bedoel ik inderdaad. Ralphs moeder heeft zelf een einde aan haar leven gemaakt.’

‘Whoa,’ zei hij. ‘Dat is heftig, zeg. Hoe ... eh ... is het gebeurd?’

‘Dat doet voor dit gesprek niet zo veel ter zake,’ zei ze. ‘Maar in elk geval was er geen aanrijding. Die heb ik verzonnen, omdat ...’

Tot haar ontsteltenis merkte ze dat haar lip begon te trillen. Ze bracht haar hand naar mond en hoestte. Het laatste was ze wilde was hier instorten en dan getroost worden door deze kaboutertje.

‘Nou ja, u begrijpt wel waarom.’

‘Natuurlijk,’ zei hij verslagen. ‘Het spijt me.’

‘Mijn zus had een moeilijk leven,’ zei ze. ‘Maar we hebben allemaal een moeilijk leven. Waar het nu om gaat, is dat we Ralph helpen om van een verdrietig jongetje een gelukkige man te worden.’

* * *

‘Kops zegt dat ik het maar moet laten zitten,’ klaagde Ralph de volgende dag toen hij uit school kwam. ‘Dat is beter, zegt hij.’

‘En?’ zei ze. ‘Vind je dat een goed idee?’

Hij schudde beslist zijn hoofd. ‘Helemaal niet, Ik ga tóch naar de politie. Niemand kan me tegenhouden.’

Ze bezwoer hem het niet te doen. Ze zouden dit samen doen. Ze beloofde hem dat ze uiterlijk aan het einde van de week iets voor hem zou hebben.

Toen hij naar school was, ging ze achter de laptop zitten en sprokkelde een beetje informatie bij elkaar over wat er zoal vastgelegd wordt als de dader van een dodelijke aanrijding doorrijdt. Ze ging naar de boekhandel en kocht een dure, officieel uitzierende map. Ze typte een verhaal bij elkaar, maakte logo’s na, beschreef situaties, vergat niet te vermelden dat het slachtoffer onmiddellijk was overleden en beslist niet had geleden, meldde iets over remsporen, maakte een situatieschets van een niet-bestaande weg en verzoon een niet met name genoemde getuige die dacht dat ze misschien een auto had zien wegrijden. Toen ze bekeek wat ze had, besefte ze dat het veel te nietszeggend was. Dat zou hij doorzien. Het mocht best vaag zijn, maar wel met meer detail. Ze zocht op wat de meeste voorkomende automerken waren, de populairste types, de gangbaarste kleuren. Ze

googlede afbeeldingen van grijze Volkswagen Polo's en printte er één uit. Een gebutste, roestige occasion, dat was overtuigend. Het kenteken kraste ze met potlood door. Ze typte een soort eindconclusie, waarin stond dat niemand wist wat er was gebeurd omdat er veel te veel auto's waren geweest die er allemaal niets mee te maken hadden, en dat ze daarom de zaak afsloten. Ze zette er een zwierige, onleesbare handtekening onder. Nu zag de map er tamelijk indrukwekkend uit. Geen enkele veertienjarige zou eraan twijfelen dat dit een officieel politiedossier was.

* * *

Hij vertrok naar zijn kamer. Hij vond het vervelend dat hij per se aan tafel moest eten. Zijn tante stelde rare vragen en hij vond het verwarrend dat ze zo op zijn moeder leek. Maar het eten was lekker en er was altijd genoeg, te veel eigenlijk, dat was hij niet gewend. Zijn tante was heel precies met eten, niet alleen 's avonds maar altijd, ze maakte brood voor hem klaar om mee te nemen met ook nog een appel en meestal een reep of zo. Hij probeerde het stom te vinden, anders leek het net of zijn moeder het niet goed had gedaan.

Hij was blij en bang tegelijk toen hij eindelijk het dossier opensloeg. Hij begon te lezen, er stonden veel moeilijke woorden in maar toch begreep hij het wel. Er was een tekening van een weg. Hij begreep niet waarom ze niet gewoon een foto hadden gemaakt. En hij begreep ook niet waarom zijn tante elke keer zei dat niemand iets had gezien. Want in het dossier stond dat wel iemand het had gezien. Een vrouw. Ze had gezegd dat ze een heleboel auto's had gezien en ook een Volkswagen. Er zat een foto van een Volkswagen bij. Hij kende de auto niet, maar dat kon natuurlijk ook niet. Hij bracht de foto dicht bij zijn gezicht en hij keek naar de motorkap, of er misschien bloed op zat. Het bloed van zijn moeder. Hij moest bijna overgeven toen hij daaraan dacht. Maar hij zag geen bloed. Wel iets anders. Eerst twijfelde hij nog, maar hoe langer hij keek, hoe duidelijker hij een deuk en een beschadiging zag. Er was ook een beetje verf af. Dat zou kunnen betekenen dat de auto net tegen iemand was aangereden. Zijn hoofd ontplofte bijna. Dit was dus wel echt de auto die het had gedaan. Hij had een bewijs gevonden dat de politie had gemist! Hij bekeek de foto in het felle licht van zijn bureaulamp. Het kenteken was doorge-

streept maar nog wel een beetje zichtbaar. Hij wreef heel voorzichtig over de inkt, merkte dat het geen inkt was maar potlood, pakte een gum uit zijn rugzak en veegde de potloodstrepen uit. Het werd een vieze, grijzige brij, maar nu was het kenteken goed te lezen. Hij belde Niels op om te vragen of je met een kenteken kon uitzoeken van wie een bepaalde auto was. Hij zei dat het voor school was. Niels zei dat hij het aan zijn broer zou vragen, aan Dieter, die kon overal achter komen op het Dark Web. Hij gaf het kenteken door. Een halfuur later liet Dieter hem via Niels weten dat hij het wel kon, maar dat het vijftig euro zou kosten. Hij kon wel juichen, want vijftig euro h ad hij. Zijn tante gaf hem zakgeld, daar had hij van gespaard. De volgende dag nam hij het geld mee naar school. Niels zou het aan Dieter geven en dan kon hij alleen nog maar afwachten.

Hij probeerde aan leuke dingen te denken, zoals zijn tante had gezegd, maar dat lukte niet zo goed. Hij dacht vaak aan de ochtend van het ongeluk. Hij wist dat hij er eigenlijk met iemand over moest praten, maar hoe langer hij het voor zich hield, hoe moeilijker het werd om er zomaar over te beginnen. Het was juist een leuke ochtend geweest, want zijn moeder was op en ze zat aan tafel met gewone kleren aan. Toen hij bijna naar school moest ging ze weer naar bed, en ze riep hem want ze was erg moe en ze wilde dat hij haar kastje open deed voor haar medicijnen. Hij wist niet wat ze eruit haalde want hij ging water halen. Toen hij terugkwam sliep ze een beetje, maar niet helemaal. Hij was bang dat ze zo niet uit zou rusten en daarom haalde hij nog een paar tabletten uit het potje en gaf die aan haar. Ze slikte ze netjes door en toen gaf hij haar er nog meer. Toen was het potje bijna leeg. Ze zou heerlijk slapen. Hij liet haar nog een slokje water drinken, ze knoeide een beetje maar dat was niet erg, dat deed iedereen weleens. Hij ging naar school.

Toen hij 's middags thuis kwam sliep ze nog steeds. Als hij er nu aan terugdacht wist hij niet meer of hij toen nog dacht dat ze weer wakker zou worden. Hij dacht het misschien niet echt, maar hij deed alsof het wel zo was. Hij was blij dat ze een beetje lachte, misschien had ze een leuke droom. Hij duwde tegen haar schouder. Ze bewoog, maar hij wist ergens wel dat ze niet zelf bewoog. Hij ging naar buiten, naar het veldje, waar hij voetbalde met een paar jongens, maar hij was er met zijn hoofd niet bij, hij voelde zich vreemd, alsof er iets

was veranderd, alsof geen enkele dag meer zou zijn als de dagen die hij kende. Hoe later het werd, hoe meer hij begreep dat hij straks als hij thuiskwam zijn moeder precies zo zou aantreffen als hij haar had achtergelaten. Ineens wist hij zeker dat ze niet meer zou bewegen tenzij hij haar een duwtje gaf. En daarom was het al bijna donker toen hij eindelijk naar huis slenterde, maar lang voor hij er was zag hij de auto's al. En toen hij dichterbij kwam zag hij zijn tante op de stoep. Hij had haar heel lang niet gezien maar hij wist nog dat ze aardig was en precies op zijn moeder leek. Toen ze hem wilden meenemen in de politieauto begon zijn tante te schreeuwen. Ze was erg boos. Toen ging ze heel lang met de agenten praten. Hij was nu in huis, maar hij mocht niet naar zijn kamer. Er zat een dikke vrouw bij hem in de keuken. Hij kreeg een glas water, maar hij lustte geen water en hij durfde niet om cola te vragen, al wist hij dat er genoeg cola in huis was. Hij wist niet waar zijn moeder was. Toen het al heel laat was, ging hij met zijn tante naar huis. Ze vroeg of hij wist wat er was gebeurd en hij zei nee. Toen ze zei dat zijn moeder dood was, huilde hij een beetje, met een raar geluid maar zonder tranen. Hij wilde haar vertellen over het kastje en het potje met de tabletten, maar toen zei zijn tante dat zijn moeder een ongeluk had gehad. Ze was aangereden op straat en ze wisten niet wie het had gedaan. Dus zijn moeder had nog wel kunnen bewegen zonder dat hij haar aanstootte. Dus hij had niets verkeerd gedaan. Nu hoefde hij het eigenlijk ook niet te vertellen. Want zijn moeder was wél gewoon wakker geworden. Ze was opgestaan en de deur uit gelopen. Ze had hem van school kunnen halen. Hij schrok. Misschien wilde ze dat juist wel. Dat zou ze altijd nog een keer doen. Hij had nooit moeten gaan voetballen, hij had bij haar moeten blijven. Nu had hij toch nog iets verkeerd gedaan. Toen hij dat bedacht, huilde hij met tranen die wel heel erg echt waren.

* * *

Dieter haalde achteloos de vijftig euro uit zijn zak. Vijf briefjes van tien. Hij kon zich wel voor zijn kop slaan. Als hij had geweten dat het zo eenvoudig was, had hij het dubbele gevraagd, maar als dat sukeltje vijftig euro had voor de één of andere stomme opdracht voor school dan viel er misschien nog wel meer te halen. Voor nu had hij echter een probleem. Hij had gedacht dat het een eitje was om

op te zoeken wie de eigenaar van een auto was als je een kenteken had, maar dat viel dus vies tegen. Je kon alleen dingen over de auto zelf vinden, het bouwjaar en zo. Hij had zijn computervaardigheden schromelijk overdreven tegenover zijn kleine broertje en nu wist hij niet zo goed wat hij moest doen. Het vriendje van Niels had gezegd dat het om een grijze Volkswagen Golf ging. Daar waren er zat van, dat wist hij ook nog wel. Hij ging de deur uit, pakte zijn scooter en reed de stad uit, waar in de polder een nieuwbouwwijk uit de grond gestampt werd. Bij het gedeelte met de huizen die al bewoond waren zag hij niets, daarom reed hij door, langs de provinciale weg, een oudere woonwijk in met grote huizen waar hij niemand kende. Bingo. Onder een carport stond een Volkswagen Golf. Hij was meer wit dan grijs, maar oké. *Close enough*. Het zou grappig zijn als deze nu net het juiste kenteken had, maar dat was natuurlijk een kans van één op de duizendbiljoen. Hij schreef het adres op en maakt voor alle zekerheid een foto. Nu had hij zijn vijftig euro wel verdiend.

Hij droeg Niels op om tegen zijn vriendje te zeggen dat hij het nieuwe kenteken van de auto had gevonden en gaf hem het adres.

* * *

Het was al na elf uur toen Niels appte. Dieter had nu al doorgegeven dat de auto inderdaad een nieuw kenteken had, zoals zijn tante al had gezegd, en dat hij nu wit was. Hij wist ook een adres. Dieter was verschrikkelijk goed. Die man dacht dat hij slim was, maar dan kende hij Dieter nog niet.

Hij was een beetje beduusd dat het zo makkelijk was gegaan. Nu moest hij er iets mee doen, iets wat zijn moeder trots zou maken. Dat haar eigen zoon had ontdekt wie haar had aangereden was nog veel mooier dan dat hij bloemen bij haar foto zou zetten.

* * *

Hij liet het dossier aan Niels zien. Niet alleen uit trots omdat hij het had bemachtigd, maar ook omdat hij het lastig te bepalen vond wat zijn volgende actie moest zijn. Niels zou hem helpen een plan te maken. Daar was hij goed in.

Niels was geen lezer en hij was snel klaar met het dossier. De af-

beelding van de auto was het enige dat zijn interesse wekte. ‘Kom,’ zei hij. Hij klapte de map dicht. ‘We gaan erop af.’

Ze fietsen naar het adres. De auto stond onder een afdak aan de zijkant van het huis. Ralph haalde een papiertje uit zijn broekzak en keek erop.

‘Het kenteken klopt precies,’ zei hij bewonderend. Hij zag geen beschadigingen meer aan de auto. Die hadden ze weggewerkt.

Niels trok aan zijn stuur, waardoor zijn voorwiel loskwam van de grond. ‘Ik zei toch dat Dieter supergoed is!’

Aan de overkant van het huis, bij de ingang van een klein speeltuintje, stopten ze om te overleggen. Niels had gezegd dat ze de remkabels van de auto moesten doorknippen, maar al snel bleek dat ze geen van beiden wisten waar de remkabels zaten of hoe die eruitzagen. Ook optie twee, iets in de uitlaat stoppen zodat de auto zou exploderen, was lastig om ongezien voor elkaar te krijgen. En wat moest er dan in? ‘Een banaan,’ zei Niels, maar die hadden ze niet.

Terwijl het overleg een beetje stagneerde kwam er een jongetje uit het huis. Hij raapte de fiets op die naast het pad in het gras lag en liep ermee de straat op. Niels vloog vanaf de overkant op hem af. Ralph volgde op een afstandje. Niels hield het jongetje staande door zijn fietsstuur te omklemmen met zijn hand.

‘Hé,’ zei het jongetje. Hij was een jaar of twaalf. Hij droeg een zwart petje met een beige klep. Hij hees met één hand zijn broek op. ‘Blijf af.’

‘Hebben jullie een hond?’ vroeg Niels.

‘Neu,’ zei het jongetje.

‘Een kat?’

Nu knikte hij.

‘Wat voor een?’

‘Een zwarte met een beetje wit hier.’ Hij wreef over zijn hals.

‘Die ligt in het water,’ zei Niels.

Het jongetje schrok zichtbaar, en toen Niels zijn stuur losliet, op zijn eigen fiets sprong en hem wenkte, volgde het jongetje meteen. Ralph reed erachteraan.

Achter de huizen was een door bomen omzoomd fietspad dat afliep naar een brede sloot. Ze gooiden hun fietsen neer en glibberden het talud af naar de slootkant. Het jongetje tuurde in het water. ‘Waar is hij dan? Ik zie niks.’

‘Kom op, Niels,’ zei Ralph zwakjes. ‘We kunnen beter gaan.’
Maar Niels wees naar een plek waar de sloot een bocht maakte.
‘Daar.’

Het jongetje leunde nog wat verder voorover, en net toen Ralph hem wilde waarschuwen om niet te vallen, gaf Niels hem een duwtje. Hij verloor zijn evenwicht en plonsde in het water. Ralph schrok en sprong op. In het gras vond hij een dikke, knoestige tak. Hij glibberde terug naar de slootkant.

‘Hier,’ riep hij. Hij rekte zich zover mogelijk uit en stak de tak in het water. Maar Niels rukte de tak uit zijn handen en gooide hem achteloos in het gras.

Het jongetje jammerde een beetje. Hij leek opeens kleiner. Misschien was hij pas tien.

‘Weet je wel dat je vader een klootzak is?’ vroeg Niels.

Niels noemde heel vaak iemand een klootzak. Soms noemde hij zelfs Dieter een klootzak. Het leek of het jongetje zou gaan huilen, maar toen herpakte hij zich. ‘Je bent zelf een klootzak,’ beet hij Niels toe.

‘Zijn moeder, hè ...’ Hij wees op Ralph. ‘Zijn moeder is dood. Dat heeft jouw vader gedaan. Die heeft haar vermoord.’

‘Niet!’ zei het jongetje.

‘Wel!’ zei Niels. Hij ging op zijn hurken zitten. ‘Geef je hand maar.’

Het jongetje stak zijn hand uit, maar Niels trok hem niet op de kant. Met zijn ene hand pakte hij de arm van het jongetje, met de andere duwde hij zijn hoofd onder water. Toen het jongetje proestend bovenkwam begon hij heel hard te huilen.

Ralph raakte in paniek. ‘Wat *doe* je!’ riep hij. Hij rende het talud op en begon vertwijfeld over het fietspad heen en weer te draven.

‘Kom hier, gek!’ riep Niels van beneden. ‘Straks zien ze ons.’

Ralph glibberde terug naar de slootkant. Het leek wel of alles om hem heen draaide. Hij had er nog nooit zo hartstochtelijk naar verlangd om thuis bij zijn tante te zijn.

Inmiddels begon het jongetje steeds harder te krijsen. Hij probeerde voortdurend uit het water te klauteren, maar telkens duwde Niels hem terug.

‘Stil,’ zei Niels. ‘Stil! Als je zegt dat je vader een klootzak is mag je eruit.’

‘Nee!’ schreeuwde het jongetje.

Niels schoof een stukje op. ‘Pak jij hem maar, Ralph! Jij mag het doen, het was jóuw moeder.’

Het jongetje proestte en huilde en schreeuwde, allemaal door elkaar heen. Zijn petje was hij kwijtgeraakt. Ralph zat als bevroren langs de slootkant.

‘Kom op nou!’ riep Niels. Hij gaf Ralph een harde por. ‘Pak hem bij zijn kop. Gewoon duwen, Ralph! Straks komt de politie. Als je niet duwt worden we opgepakt.’

Ralph gromde van pure frustratie. Zijn hart bonkte in zijn oren. ‘Hou op!’ schreeuwde hij.

Niels keek even verbaasd. ‘Wat nou, klootzak. Je moet mij niet hebben. Je moet hém hebben.’ Hij wees naar het bibberende jongetje in het water. ‘Laat hem maar stoppen met janken. Denk aan je moeder, Ralph! Ze hebben haar doodgereden met een kut Volkswagen. We moeten die klootzak terugpakken, Ralph. Pak hem. Pak hem nou!’

Overall was herrie, gegil, gehuil. Niels die zijn naam scandeerde, het snikkende jongetje, het gezicht van zijn moeder op haar laatste dag, de onwrikbare zekerheid dat hij wél iets fout had gedaan en dat ze daarom dood was. Er sloeg een golf van medelijden over hem heen waaronder hij bijna bezweek en toen viel hij in de bodemloze put van zijn herinneringen; al die moeizame, eenzame jaren, de duisternis in het treurige huis, zijn machteloze liefde die nooit hielp, de valse beloftes en teleurstellingen. En hij begreep dat het voor altijd donker om hem heen zou zijn.

‘Hou je bek!’ krijste hij. Hij hoestte en kokhalsde. ‘Hou je stomme bek! Je bent zelf een klootzak! Een stomme, gemene klootzak!’

Er zweefden kleuren voor zijn ogen, rood en zwart. Hij bukte en pakte de knoestige tak uit het gras. Hij haalde zijn hand open. De pijn voedde zijn woede. Hij zwaaide de tak opzij en haalde uit naar Niels. De eerste klap raakte hem op zijn oor. Niels verloor zijn evenwicht en lag nu in het gras met zijn armen om zijn hoofd. Maar hij bleef schreeuwen, en het kind in het water bleef huilen, en Ralph bleef uithalen, overall waar hij hem kon raken, met alle kracht die in hem was, net zolang tot het volkomen stil was om hem heen.

Indrukwekkend

Roland Kalkman

De blauwborst blijft keurig op zijn takje zitten als Michael afdrukt. Vorige week had hij dit vogeltje ook voor de lens, maar toen was hij net te laat. Het lijkt alsof dit mannetje vandaag speciaal voor hem poseert. Hij draait zich recht naar hem toe en zet trillend met zijn borst een lied in. Ineens vliegt hij weg, naar het wuivende riet.

Michael blaast zijn ingehouden adem uit, terwijl hij op het scherm van zijn camera kijkt. Wát een plaatje! Hij geniet na van het zachte gezang, als zijn aandacht plotseling wordt getrokken door een ander geluid. Achter hem, hoog aan de horizon, klinkt het geluid van straaljagers. Bijzonder, zoveel wordt er hier niet gevlogen door de luchtmacht.

Hij draait zich om, achter hem ligt de verscholen boerderij van Line. Elke dag van deze maand als hij hier door de polder loopt, kan hij het niet laten om te gluren of hij een glimp van zijn jeugdliefde opvangt. Net als gisteren staat de zilvergrijze Volvo met Zweeds kenteken op het erf.

Line, met haar mysterieuze blik, haar lange blonde haar is weer in Maassluis. Line, die hem niet zag staan, de vijf lange jaren dat hij haar bewonderde op de havo. Ze zag gelukkig geen enkele jongen staan en hij had het idee dat ze ook niet veel vriendinnen had. Ze was er gewoon en vulde het lokaal met haar aanwezigheid, zonder zich bewust te zijn van zijn bewondering. Na het examen gingen hun wegen uiteen. Hij ging naar de pabo en zij ging studeren in Zweden, waar haar moeder vandaan kwam. Tien jaar lang had hij geprobeerd om Line te vergeten. Hij had gekeken naar meisjes, en later, passend bij zijn eigen stijgende leeftijd, knappe vrouwen, zelfs naar de single moeders die hun kinderen bij hem in de klas afleverden en met hem flirtten tijdens de rapportgesprekken. Maar het gevoel dat Line hem had gebracht, was er nooit meer geweest. Tot vorige maand. Hij haastte zich rond sluitingstijd door de Albert Heijn hier vlakbij en ving maar een korte zin op, uitgesproken in het volgende gangpad: 'Weet jij waar ik kookroom kan vinden?' Meteen wist hij het: Line is terug.

Aan de horizon, boven de industrie van de Botlek ziet hij een vliegtuig naderen. Een vliegtuig als zoveel andere, op weg naar Rotterdam The Hague airport, maar dan geflankeerd door twee straaljagers. Hij heft zijn camera voor zijn gezicht, de telelens vangt het vliegtuig haarscherp in zijn beeld. Zwart middelgroot toestel zonder logo's. De straaljagers zoemen er als woeste wespen omheen. Automatisch druk hij een aantal keer af. Dit moet een actie van de luchtmacht zijn. Vorige maand was er een grote NAVO-oefening in de Rotterdamse haven, maar die is toch afgelopen? Zou dit het staartje van die oefening zijn? Of is het menens? Hij weet dat er dag en nacht twee F-16's klaarstaan om Nederland te beschermen. Als er een mogelijk vijandelijk object ons luchtruim binnenvliegt, stijgen die gevechtsvliegtuigen binnen een paar minuten op om het toestel te onderscheppen, te begeleiden en als het nodig is zelfs neer te halen. Deze komt uit het zuidwesten. Vanaf de Noordzee over Zeeland in de richting van het vliegveld, hemelsbreed hier zo'n vijftien kilometer vandaan. Het toestel draait en komt recht om hem af, de straaljagers links en rechts van het toestel.

Opnieuw drukt hij af. Mooi plaatje voor de lokale krant. Misschien zelfs goed genoeg om in te sturen voor landelijke media. Ineens zwenken de straaljagers opzij. Hij doet zijn camera naar beneden, maar met zijn blote oog kan hij niet goed zien wat er aan de hand is. Het lijkt alsof er een zwerm vogels opstijgt vanaf de kant van de Nieuwe Waterweg. Met zijn telelens haalt hij het beeld dichterbij. Vanaf de grond stijgt er inderdaad een zwerm op, maar het zijn geen vogels. Het zijn drones. Blijkbaar hebben ze de F-16's afgeschrikt, die luchtmachtpiloten willen natuurlijk geen drone in hun straalmotor krijgen. Eén van de straaljagers opent het vuur. Een geluid als van een duizendklapper vult de lucht. Verschillende drones worden geraakt, en vallen als neergeschoten eenden uit de lucht. Op dat moment klinkt het geluid van een sirene vanaf een flatgebouw aan de rand van de stad. Met lange halen galmt het angstige gejang over de polder. Het geluid wordt overgenomen door andere sirenes, verder weg. Nu is het mis. Hij moet hier weg!

Hij richt toch nog een keer zijn camera, en ziet dat één F-16 in problemen is. Het toestel rookt vanuit de straalmotor en zwenkt opzij. Tergend langzaam daalt het toestel, totdat het de weerstand aan de zwaartekracht opgeeft en schuin naar beneden valt. Als Michael

afdrukt, vangt hij precies de piloot, die met zijn schietstoel uit de cabine wordt gelanceerd. De knal laat vijf seconden op zich wachten en overstemt het gejang van de sirenes.

Michael ziet een donkere rookpluim opstijgen. Hij klimt op een dwarsbalk van de leuning van de brug. Kon hij maar over de bomen heen kijken.

Hij ziet nog net het zwarte vliegtuig boven de boomtoppen. De overgebleven straaljager heeft een bocht gemaakt en vliegt vanaf de zijkant op het toestel af. Michael kan zijn ogen niet geloven. De F-16 vuurt twee raketten af, die het toestel achtervolgen. Het is oorlog boven de Rotterdamse haven. Op dat moment duikt het vliegtuig naar beneden. Michael weet wat zich daar op de grond bevindt. Hij hoeft het niet te zien om te weten dat het misgaat.

Het eerste wat hij waarneemt van de impact is de lichtflits als het toestel in de verte de olieopslagtank van de Vopak raakt. Daarna een steekvlam zo groot als een flatgebouw. De rest wacht hij niet af. In een reflex draait hij zich om, klimt op de leuning van de brug en duikt naar voren. Terwijl hij springt hoort hij de dreun van de explosie, maar veel angstiger is het naderbij razende geluid van afknappende bomen. Dan is hij onder water. Hij zwemt zo diep als zijn oren toelaten, zijn longen schreeuwen het uit van tegenstand. De kanovijver is dieper dan hij had gedacht. Na twee seconden voelt hij dat het water boven hem wordt beroerd, alsof een reusachtige hand een dreun op het water geeft. Nu pas voelt hij de kou van het water door zijn kleren heen komen. Hij dwingt zichzelf om onder te blijven. Hoelang duurt het voor de explosie zal zijn uitgeraad?

Als hij snakkend naar adem boven water komt, is de leegte het eerste dat opvalt. De bomen rondom de kanovijver zijn als lucifertjes afgebroken. Hij kijkt om zich heen, in de richting van de zwarte rookwolk, die dreigend de horizon vult. Dan pas registreren zijn hersenen het geraas van de brandende olieopslagtank. Met een paar slagen is hij bij de kant. Hij baant zich een weg door het platgeslagen riet, waarbij hij zijn handen openhaalt. Dat is van later zorg, hij moet hier weg. Als er één tank in de lucht vliegt, gaan er meer. De tweede explosie kan niet lang op zich laten wachten. Als hij op het pad langs de kanovijver staat, is de verwoesting pas goed te zien. De geraamtes van de drie flats aan de rand van Maassluis staan er nog, maar delen van de gevel

zijn verdwenen. Waar eerst ruiten zaten, ziet hij flarden van gordijnen naar buiten wapperen, en op verschillende plekken komt rook uit het karkas. Hij draait zijn blik verder.

De bomenrij voor het huis van Line is weg. De oude boerderij zelf is veranderd in een ruïne. Als vanzelf begint hij te rennen. Ze was toch thuis, haar auto stond op het erf. Hij moet haar onder het puin vandaan halen. Zijn camera hangt nog met de band schuin om zijn bovenlichaam. Zouden zijn foto's bewaard zijn gebleven? Hij is misschien de enige die foto's van het gevecht heeft gemaakt. Hij klautert over bomen, in het voorbijgaan werpt hij een blik op de gehavende Volvo die op zijn dak tegen de boomstronken is gesmakt. Michael holt naar de puinhoop. Waar moet hij beginnen?

'Line!' roept hij. 'Line, ben je daar?'

Hij blijft doodstil staan en sluit zijn ogen. Zou zij hem horen? Zou hij haar horen, als ze roept vanonder het puin? 'Line!'

Hij rent over het erf, op zoek naar een plaats waar hij tussen het puin kan kijken. Ze moet er zijn, hij moet haar redden. 'Line!' Zijn geschreeuw gaat over in gehuil, in gejammer, hoort hij.

Hij duikt in elkaar als de F-16 weer overvliegt. De straaljager verdwijnt in het zuidwesten. Met open mond kijkt hij naar wat er vanaf die kant op hem afkomt. Meer vliegtuigen. Dat kan toch niet? Ze hebben het luchtruim toch wel gesloten nu? Hij grijpt zijn camera, probeert de het toestel aan te krijgen zodat hij de telelens als verrekijker kan gebruiken. Maar de digitale camera reageert niet meer. Hij kijkt weer naar de horizon en gelooft niet wat hij ziet. Van verschillende kanten naderen vliegtuigen: zwart, zonder logo's. De F-16 vuurt opnieuw een raket af, één vliegtuig gaat rokend naar de grond.

'Michael?' klinkt ineens een stem achter hem. 'Michael van Slant, ben jij dat?'

Hij draait zich om en ziet haar staan. Een meter of acht bij hem vandaan staat Line. Haar haren wapperen in de wind, ze is nog even adembenemend mooi als vroeger.

'Line,' kan hij nog net uitbrengen. 'Ben je oké?'

'Kom mee!' roept Line. 'Er komen meer explosies!' Ze draait zich om en rent bij hem vandaan. Michael kan niet anders dan achter haar aangaan, om de puinhopen van de boerderij heen.

'Wacht!' roept hij, maar ze is de hoek al om. Zijn schoenen zompen

van het water, hij beent achter haar aan. Dan ziet hij haar weer. Achter de boerderij staat een betonnen huisje, ter grootte van een bushokje. In de deuropening, met haar hand op het handvat van een metalen deur, staat Line.

‘Kom, hier ben je ...’ De rest van haar woorden gaat verloren in het gebulder van de straalmotor van de F-16, die in zijn eentje de strijd heeft aangebonden met de naderende vijand.

Hij rent naar haar toe, ze trekt hem aan zijn drijfnatte jas naar binnen. Met een galm valt de metalen deur dicht. De flikkerende noodverlichting aan het plafond beschijnt een betonnen trap. Line glijdt de trap af, even gracieus als altijd. ‘Kom mee, achter de volgende deur zijn we echt veilig!’ Een doffe dreun doet het betonnen plafond schudden.

Michael rent achter haar aan de diepte in. Onderaan is weer een deur, zo dik als een kluisdeur.

‘Wat is dit? Waar ... waar ben ik?’ stamelt Michael.

‘Welkom in mijn atoomkelder,’ zegt Line. De deur valt achter hen dicht.

‘Ben je in het water gevallen?’ zegt Line, terwijl ze Michael van top tot teen opneemt.

‘Gedoken,’ reageert Michael. ‘Om de drukgolf van de explosie te ontvluchten.’

‘Alert.’ Line knikt met een bewonderende blik op haar gezicht.

‘Waar ben ik?’ herhaalt Michael. ‘Een atoombunker, zei je?’

Line wijst met haar hand om zich heen. ‘Gebouwd door mijn oom, in de jaren 50. Hij werkte als aannemer voor Bescherming Bevolking, en heeft op verzoek van mijn opa een privé-bunker gebouwd op ons erf.’ Michael neemt alles met open mond in zich op. Hij voelt zich overweldigd door de ruime kelder, maar ook door de aanwezigheid van Line. En dan haar stem, die hij tot diep in zijn buik voelt. ‘De dreiging van de Russen was toen aanzienlijk. Mijn opa heeft nooit kunnen bedenken dat zijn kleindochter hier zou moeten schuilen voor een aanslag van moslimterroristen.’

‘Wat?’

‘Kleed je uit, je vat kou in de natte kleren. In de rechterkast liggen schone kleren, ondergoed, overalls. Er is vast iets wat je past.’

Gedwee loopt Michael naar de kastenwand. Op de bovenste plank

